

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก
แห่งชาติ

ชื่อผู้วิจัย : ภาคมิ จิระจตุรพรกุล

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลชัยพัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

: อาจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 64 คน ประกอบด้วย นักวิชาการศึกษาหรือผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือรักษาการหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 คน ครูผู้ดูแลเด็กหรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 8 คน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวม สภาพปัจจุบันมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การบริหารงานอย่างเป็นระบบ มาตรการด้านความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม สำหรับสภาพปัญหาด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กนั้น

ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แต่ก็ยังพบปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไข เช่น การจัดโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นระบบและชัดเจน ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีความเข้าใจที่ดีพอด้านการจัดทำแผนพัฒนา และการจัดทำหลักสูตร สถานที่จัดกิจกรรมไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สภาพปัจจุบันมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย และการจัดกระบวนการพัฒนาด้านร่างกาย สำหรับสภาพปัญหาในภาพรวม พบว่า มีปัญหาน้อยที่สุด แต่จากการศึกษายังพบปัญหาในบางส่วน เช่น เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการตรวจสอบภาพประจำปีอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้านคุณภาพเด็กสภาพปัจจุบัน พบว่า ทุกด้านมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ส่วนสภาพปัญหาด้านคุณภาพเด็กในภาพรวมอยู่ในระดับไม่มีปัญหา แต่ยังพบปัญหาในบางส่วน เช่น เด็กขาดการรู้จักระวังอุบัติเหตุกับตนเองและผู้อื่น เด็กขาดการรู้จักอดทน และรอคอย เป็นต้น

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ทราบแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาในแต่ละด้าน เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการให้ชัดเจน รวมทั้งต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงดาวต้องร่วมกันจัดสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีความมั่นคงปลอดภัย และได้มาตรฐาน มีระบบป้องกันภัยหรือระบอบรองรับเหตุฉุกเฉิน ครูผู้ดูแลเด็กต้องมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมต่อจำนวนเด็กและต้องได้เข้ารับการอบรมพัฒนาศักยภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมให้เพิ่มมากขึ้น ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ เด็กทุกคนจะต้องได้รับการตรวจสอบภาพเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง ครูผู้ดูแลเด็กทุกคนจะต้องสามารถสังเกตพฤติกรรมเด็กและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้ องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงดาว ต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ ด้านคุณภาพเด็ก เด็กทุกคนต้องมีพัฒนาการที่สมบูรณ์เหมาะสมตามวัย ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ – อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เด็กทุกคนต้องรู้จักการรอคอยและมีความอดทน ตลอดจนต้องมีสุขนิสัยในการดูแลตนเอง รู้จักระวังอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

คำสำคัญ : สภาพปัจจุบันและปัญหา และแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

The Title : Guidelines for Education Development in Early Childhood Level of
Child Development Center attach to Chiang Dao Sub – District
Administration Organization to the Standards of the National Child
Care Center

The Author : Phakim Jerajaturapornkul

Program : Educational Administration

Thesis Advisors

: Dr. Sirimas Kosanpipat

Chairman

: Dr. Chamaimon Srisurak

Member

ABSTRACT

The purposes of this research were to; 1) to study current situation and problems of early childhood educational management of Early Childhood Development Center, located in Chiang Dao Sub – district Administration Organization, Chiang Dao district, Chiang Mai province, and 2) to seek the way to develop its early childhood education management according to National Standard for Early Childhood Center. The research study was carried out on population in the center for 64 people, included academic staffs or staff assistants for 2 people, chiefs or act chiefs for 4 people, mentors or mentor assistants for 8 people and their committee for 50 people. Research instruments have been developed such as questionnaire, data was analyzed by mean and standard deviation (S.D.), and organize a focus group by taking its results in order to seek the way to develop early childhood educational management of the center.

The results of this study showed that the current situation and the problem of early childhood educational management at Early Childhood Development Center, Chiang Dao Sub – district Administration Organization, Chiang Dao district, Chiang Mai province were at moderate and lowest level, respectively. The finding, considered by each aspects. First, the administration management was at low level, because they have done the management systematically, security measure and connection & participation. The administration management problems were at low level.

However, some problems must be approved, for example the organizational structure still wasn't systematic and explicit, mentors didn't know well about development plan and curriculum preparation, an activity space wasn't enough and suit for children. Second, the current situation of learning process, which is designed to promote children's progress was at low level in the management of learning process for early childhood development and the management of physical development. The overview problems was at low, for example, children haven't received an annual medical check-up continuously. Third, the quality child care, the current situation was at high level, because the administrators have run and followed to National Standard for Early Childhood Center. The quality child care problem was at low level, anyway it was found that children were lack of care for any accidents, lack of patience to wait for something or someone.

According to these aspects above, the researcher could seek an approach to develop the educational management in order to accord the National Standard for Early Childhood Center. First, the administration management, the center should be improved and developed the organizational structure to be clear, also managed the educational development plan to be accorded to Ministry of Interior policy. The center should provide indoor and outdoor facilities to be safe and standardized and provide an emergency support system. Mentors should have enough for children, they must be trained by standard criteria as well, and the center should give more priority to network creation and people participation. Second, the learning process management to support children's progress. The center should support the children's progress in physical, cognitive, emotional and social development by thinking of the difference between ages. Children should receive an annual medical check-up continuously. The mentors should observe their children's behavior and have ability to resolve basic problems. Chiang Dao Sub-district Administration Organization should pay attention to supervision, follow up and evaluate the center's performance constantly. Third, the quality child care. Children should be developed in their physical, cognitive, emotional, social, moral, value and character building. Children must be trained to be more patience and wait, and teach them for taking care themselves and others, and be aware of accident that might occurred.

Keywords : Current Situation and Problems, Guidelines for Development of Educational Management in Early Childhood Level

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามความคาดหวังของผู้ศึกษาได้ เนื่องมาจากความเมตตาของอาจารย์ทั้งสองท่านที่ได้เสียสละเวลาที่มีค่า รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านแรกขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และท่านที่สองขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ชไมมน ศรีสุรักษ์ ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม โดยอาจารย์ทั้งสองท่านได้คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำทางวิชาการที่ดีมาโดยตลอด และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุวธรรม หมีนตาบุตร ที่กรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดและข้อแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ จนสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อีกทั้งต้องขอขอบคุณกัลยาณมิตรที่ดีทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณชยยุทธ แสนใจพรม ผู้เป็นทั้งเพื่อน และพี่ชายที่แสนดีที่คอยช่วยเหลือติดต่อประสานงานให้ได้รับความสะดวกมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ และประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษามีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในอนาคต และต้องขอขอบคุณ อาจารย์สุพัฒน์ ฉลอม อาจารย์เมทนี อาสการ และอาจารย์อมรรัตน์ มหาวรรณ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมทั้งนักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ต้องขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาผู้เป็นบุพการี ตลอดจนญาติมิตร พี่น้อง และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีเสมอมา จนทำให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเองในครั้งนี้